

**GRUPS DE SUPORT
I ORIENTACIÓ A MARES DE TOTS ELS ORÍGENS**

MEMÒRIA 2016

ÍNDEX

---

1. Context del Programa.
2. Cartera de Serveis i Prestacions.
3. Detecció i Prevenció de la Violència de parella.
4. Activitat desenvolupada.
5. Perfil de les mares ateses.
6. Mosaic de serveis complementaris.
7. Col·laboració i suport d'organitzacions públiques i privades.
8. Disseminació de la cartera de serveis i prestacions.
9. Entitats Finançadores
10. Declaració d'autoria.

1. CONTEXT DEL PROGRAMA

Els Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens apleguen a les usuàries residents a Catalunya que es troben en situació de vulnerabilitat o en risc d'exclusió social i tenen menors al seu càrrec. Les dones són ateses als Programes **Mares entre Dues Cultures** i **Oportunitats per a Mares Adolescents i Joves**.

Els finançadors principals durant 2016 van ésser el Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad i l'Ajuntament de Barcelona.

Al llarg de l'any 2016, l'Associació Salut i Família va comptar amb la col·laboració activa de l'Hospital Clínic i de l'Hospital del Mar de Barcelona pel que fa a la informació i la captació de dones embarassades i mares recents i amb el compromís de Creu Roja de Catalunya pel que fa a la cobertura de necessitats bàsiques d'alimentació i higiene infantil dels fills/es de mares en situació d'extrema vulnerabilitat social. Així mateix es van desplegar activitats d'advocacia a favor de que les necessitats de les mares vulnerables siguin objecte d'interès general i d'inversions socials i econòmiques per part dels poders públics i de la iniciativa privada.

Per tal de desenvolupar de forma continuada aquesta tasca d'influència institucional, l'Associació Salut i Família participa com a vocal al *Consell Municipal de les Dones* de la ciutat de Barcelona i a l'*Observatori Català de la Família*.

Durant aquest exercici 2016 els **Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens** s'han vist beneficiats pel seu accés al Programa MULTICULTURA de l'Associació Salut i Família que ofereix oportunitats de mescla intercultural, d'utilització dels bens culturals i de coneixement directe dels barris de Barcelona.

2. CARTERA DE SERVEIS I PRESTACIONS

Tant el Programa **Mares entre Dues Cultures**, que s'adreça a mares estrangeres, com el Programa **Oportunitats per a Mares Adolescents i Joves**, que s'adreça a dones de tots els orígens, ofereixen grups de suport i orientació a les seves beneficiàries.

Aquests grups brinden a les mares un *espai lliure, segur i confidencial* on hi poden pensar, expressar i compartir les seves expectatives, necessitats, dificultats, projectes i situació vital. Els grups estan conduïts per metgesses especialistes en medicina preventiva i compten amb el suport de mediadores interculturals que hi treballen plegades per crear un enquadrament on la confiança de les mares cap elles mateixes i el grup pugui créixer i renovar-se. Així, els grups poden arribar a mobilitzar tant els recursos de les pròpies mares i els recursos produïts pel grup com recursos externs al servei de les necessitats i/o projectes de les participants. El funcionament dels grups fomenta en les mares un sentiment d'apropiació de les seves vides i enforteix les seves capacitats per a decidir per si mateixes.

La cartera de serveis dels **Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens** abasta tres àmbits principals:

- Cobertura de necessitats insatisfetes de promoció, prevenció i atenció a la salut materno-infantil.
- Enfortiment de les competències maternes.
- Millora de les condicions bàsiques de vida de les unitats familiars.
- Foment de les xarxes de confiança i suport social funcionals per a les mares.

Les prestacions disponibles són:

- Orientació sobre recursos públics de **planificació familiar** i accés a **contraccepció immediata** i gratuïta de llarga durada.
- Orientació i suport per a millorar la **formació bàsica i/o professional** i la **cerca de feina**.
- Accés a orientació i informació jurídica i psicosocial sobre **drets d'estrangeria, drets de família, filiació, violència de parella, dret laboral**, etc.
- Accés a orientació i informació gratuïta per millorar les condicions d'**habitatge**.
- Informació específica sobre els **ajuts públics** disponibles de suport a les famílies.
- Orientació per **pujar els infants** de manera saludable.
- Suport per a **fer créixer les aspiracions vitals** de les mares i afrontar els reptes i les dificultats personals, familiars i socials.
- Accés preferent a totes les activitats promogudes pel Programa **Multicultura** que apropa a les mares als bens culturals i el coneixement dels barris de Barcelona.

3. DETECCIÓ I PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA DE PARELLA

La violència contra les dones es manifesta a totes les classes socials, nivells econòmics i educatius i tant a l'àmbit urbà com rural. Tanmateix, les dones amb pocs recursos educatius i econòmics refereixen patir violència de parella més freqüentment que les dones pertanyents a sectors socials menys desfavorits.

L'Associació Salut i Família està fermament compromesa en la recerca operativa, la prevenció i la detecció precoç de la violència de parella contra les dones vulnerables i en l'atenció immediata a les víctimes. Per aquest motiu, qualsevol dona beneficiària de qualsevol programa o servei de l'Associació Salut i Família és subjecte d'una **exploració activa** sobre la presència o no de violència de parella en la seva vida i en cas afirmatiu rep una **oferta d'atenció i orientació immediata** de tipus jurídic i psicològic.

La prevalença de violència de parella (8,78%) en el col·lectiu de mares participants als **Grups de Suport i Orientació** és força elevada i per això, entre les necessitats expressades destaca l'orientació en diversos àmbits, principalment jurídic i psicològic.

4. ACTIVITAT DESENVOLUPADA

- Assistència als grups de suport i orientació a mares de tots els orígens: 849 casos
- Presa de contacte directe amb els grups de suport i orientació a mares de tots els orígens: 5.386 casos
- Beneficiaris familiars indirectes: 2.547 familiars
- Disseminació de la cartera de serveis i prestacions dels Programes: 10.076 casos
- Exploració de violència de parella en:
Prevalença de violència de parella a: 100% casos
8,78% assistents

Beneficiàries DIRECTES: 6.235 mares
Beneficiàries INDIRECTES: 12.623 persones

Activitat Total: 18.858 casos

5. PERFIL DE LES DONES ATESES

L'anàlisi del perfil de mares participants als **Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens** es fa desagregadament per a cadascú dels Programes.

Pel que fa a les mares ateses al Programa **Mares entre Dues Cultures** el 93,49% eren de procedència estrangera. Els orígens de les mares va ésser llatí (80,67%), magrebí (6,51%), indo-pakistanès (6,32%) i autòcton (6,51%) La gran majoria (90%) comprenien la llengua castellana i residien a Catalunya des de feia més de quatre anys (82,66%).

La franja d'edat de 25 a 34 anys aplegava el 51,49% destacant la participació de mares amb edats compreses entre 35 i 50 anys que van suposar el 36,24% i que corresponen a dones que es donaven una segona oportunitat d'ésser mares i/o formar una nova família a Catalunya.

La presència de mares soles que no conviuen amb cap parella va ésser del 24,2% i entre totes les mares participants van predominar les que tenien dos fills/es o menys (84,08%) essent l'edat de l'últim fills/a de dos anys o menys en el 67,87% dels casos.

Únicament el 7,77% de les mares tenien un treball assalariat o autònom mentre que el 75,57% estaven a l'atur i el 10,61% es declaraven mestresses de casa. L'analfabetisme funcional va estar present en el 2,98% de les mares, el 6,52% declaraven tenir estudis primaris, tot i que cal destacar un 80,63% de mares que declaraven tenir estudis secundaris.

Les necessitats expressades per les mares van ésser de: a) necessitats bàsiques (32,01%), b) necessitats de planificació familiar i de salut (31,2%), c) necessitats d'orientació psicosocial i jurídica (19,78%), d) necessitats formatives (6,28%), e) necessitats d'ajut públic a les famílies (5,33%) i f) necessitats de cura dels infants (4,79%). Cal tenir present que cada mare expressa més d'una necessitat.

Els recursos recomanats pel Programa van ésser: a) informació sobre accés a recursos de salut reproductiva i general (32,21%), b) necessitats bàsiques (31,79%), c) recursos de formació i orientació (25,68%), d) recursos d'ajuts públics a famílies (5,61%) i e) recursos d'atenció a la infància (4%).

Pel que fa a les mares ateses al Programa **Oportunitats per a Mares Adolescents i Joves** el 76,14% van ésser d'origen llatí i el 23,86% nascudes a Espanya.

La franja d'edat predominant va ésser de 21-22 anys (56,82%), destacant un 40,91% que estaven casades o vivien en unió de fet mentre que el 59,09% vivien amb algú dels seus progenitors i en el 80,46% dels casos hi tenien un sol fill/a.

Únicament el 2,27% de les mares tenien un treball assalariat mentre que el 45,45% estaven a l'atur. El 51,14% eren estudiants i un 9,09% manifestaven tenir solament estudis primaris.

Les necessitats expressades per les mares van ésser de: a) necessitats bàsiques (36,59%), b) necessitats de salut reproductiva (34,15%), c) necessitats d'orientació psicosocial i jurídica (15,04%), d) necessitats formatives (12,6%), e) necessitats de cura infantil (0,81%) i f) necessitats d'ajuts públics (0,81%).

Els recursos recomanats han estat: a) recursos bàsics (36,59%), b) recursos de salut reproductiva (34,15%), c) recursos d'orientació psicosocial i jurídica (15,04%), d) recursos formatius (12,6%), e) recursos de cura infantil (0,81%) i f) recursos d'ajuts públics (0,81%).

6. MOSAIC DE SERVEIS COMPLEMENTARIS

Totes les dones ateses als **Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens** disposen d'accés immediat i preferent als següents serveis complementaris:

- **Atenció jurídica i psicològica immediata en situacions de violència de parella.**
- **Cobertura de contracepció immediata i gratuïta de llarga durada a càrrec del Programa "Atenció a la Maternitat a Risc".**
- **Orientació i suport jurídic en situacions de conflicte i de canvi familiar a càrrec del Programa "Brúixola".**
- **Orientació i suport psicològic per a la vida personal i familiar en situacions de conflicte i de canvi a càrrec del Programa "Brúixola".**
- **Orientació i derivació per a necessitats formatives i laborals a dones de tots els orígens.**
- **Orientació sobre consum familiar sostenible i prevenció de la pobresa energètica a càrrec del Programa "Revalua".**
- **Accés al Servei De compatriota a compatriota que hi facilita l'accés dels menors i les dones embarassades estrangeres als serveis sanitaris públics.**
- **Accés a la línia de prestacions La infància és essencial, especialment a les mares en situació d'extrema vulnerabilitat.**
- **Accés al Programa Xarxa d'Hospitalitat i Suport a Famílies Immigrants.**
- **Accés preferent a totes les activitats promogudes pel Programa Multicultura que apropa a les mares als bens culturals i el coneixement dels barris de Barcelona.**

7. COL·LABORACIÓ I SUPORT D'ORGANITZACIONS PÚBLIQUES I PRIVADES

Les organitzacions finançadores del Programa **Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens** han estat:

- Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad.
- Ajuntament de Barcelona.

L'organització finançadora del Programa **La Infància és Essencial** ha estat:

- Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Les organitzacions finançadores del Programa **Atenció a la Maternitat a Risc** han estat:

- Servei Català de la Salut.
- Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad.

Les organitzacions finançadores del Programa **Brúixola** han estat:

- Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad.
- Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.
- Ajuntament de Barcelona.
- Diputació de Barcelona

L'organització finançadora del Programa **Prevenició i Detecció de la Violència de Parella** ha estat:

- Institut Català de les Dones.

Les organitzacions finançadores del Programa Xarxa d'Hospitalitat i Suport a Famílies Immigrants han estat:

- Ajuntament de Barcelona.
- Diputació de Barcelona.

Pel que fa als proveïdors sanitaris públics s'ha comptat amb la col·laboració activa de:

- Programes d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIRs) de Catalunya.
- Hospital Clínic de Barcelona.
- Hospital del Mar de Barcelona.
- Centres d'Atenció Primària de Catalunya (especialment del barri del Raval de Barcelona).

Pel que fa als proveïdors sanitaris privats s'ha comptat amb la col·laboració activa de:

- Clínica Mèdica Sants.
- Agrupació Tutor Mèdica.
- Centre Casanovas.
- Centre Mèdic Eira.
- Centre Mèdic Les Corts.
- Clínica EMECE.
- Clínica Ginetec.
- Clínica Dalmases.
- Centre Mèdic Adalia.
- Centre Mèdic Aragó.
- Gine 4.

Pel que fa a la col·laboració de centres socials i organitzacions del tercer sector social s'ha comptat amb:

Associacions d'Immigrants:

- Asociación de Mujeres Bolivianas en Catalunya.
- Asociación Salvadoreña en Catalunya.
- Federación de Entidades Bolivianas en Cataluña.
- ACESOP Associació Cultural Educativa i Socialoperativa de Dones Pakistanesa.
- ALFALAH Asociación.
- FEDELATINA.
- Fundación IBN Battuta.
- Associació In Via.
- Asociación Amistad de las Mujeres Filipinas.
- Centro Filipino Tuluyán San Benito
- Federación de Entidades Cívicas y Religiosas Filipinas (KALIPI).
- Fundación Amigos Mira Barcelona.
- Asociación Club Social Albirojita de Barcelona (Comunidad Hondureña).
- Asociación ACEDICAR (Comunidad del Salvador).

ONG's del Tercer Sector Social:

- Sos Racisme.
- Creu Roja Barcelona.
- Casal dels Infants.
- Associació SURT.
- Escola d'acollida de l'Ateneu.
- Associació de Famílies Monoparentals.
- ONG AESCO Catalunya.

Associacions d'Inserció laboral

- Fundación APIP-ACAM.
- Fundación Paco Puerto.
- Casal Concordia.
- Fundació Futur.
- Fundació Pere Tarres.
- Fundació Quatre Vents.
- Fundació Gentis.
- Fundació ADSIS.
- Fundació YMCA.

Administracions públiques i Altres:

- Consolats de Marroc, Equador, República Dominicana i Bolívia.
- Serveis Socials Municipals.
- Barcelona Activa.
- Consorci Municipal d'Educació de Barcelona.
- Programes d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD's) de l'Ajuntament de Barcelona.
- Punts d'Informació Juvenil (PIJ's) de diversos municipis.
- Programa de Reagrupament Familiar de l'Ajuntament de Barcelona.
- Servei d'Atenció a l'Immigrant Estranger i Refugiat, SAIER.

8. DISSEMINACIÓ DE LA CARTERA DE SERVEIS I PRESTACIONS

La difusió realitzada en el marc del Programa **Mares entre Dues Cultures** ha consistit en:

- S'han rebut 600 visites a la pàgina Web.
- S'han distribuït 850 opuscles en llengües castellana, xinesa, àrab i urdú.
- S'ha difós la Memòria dels **Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens 2015** entre 3.469 beneficiaris/es.

La difusió realitzada en el marc del Programa **Oportunitats per a Mares Adolescents i Joves** ha consistit en:

- S'han rebut 762 visites a la pàgina Web.
- S'han distribuït 500 opuscles en llengües castellana i català.
- S'ha difós la Memòria dels **Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens 2015** entre 3.469 beneficiaris/es.
- El Facebook **Oportunitats per a Mares Adolescents i Joves** compta amb 426 seguidores.

9. ENTITATS FINANÇADORES

---

10. DECLARACIÓ D'AUTORIA

Elvira Méndez ha dissenyat i escrit la Memòria 2016 dels Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens.

Josep M. Llampallas ha fet el tractament informàtic de les dades d'activitat i el perfil descriptiu de les dones ateses.

Carolina Herrera ha donat suport administratiu i ha realitzat l'edició.

Elvira Méndez és la responsable de la Memòria 2016.

Març 2017. Barcelona

Composició de coberta: Associació Salut i Família.

Associació . Asociación
SALUD Y FAMILIA

OFICINES

Barcelona

Via Laietana, 40, 3è 2a B
08003 Barcelona
Tel. 93 268 24 53 – Fax 93 319 85 66
saludyfamilia@saludyfamilia.es
www.saludyfamilia.es

Lleida

Passatge de l'Empordà, 16
25006 Lleida
Tel. 93 268 24 53 – Fax 93 319 85 66
saludyfamilia@saludyfamilia.es
www.saludyfamilia.es